

چکیده

مقدمه و هدف: حجم عظیم اطلاعات در وب، تنوع شکلی منابع و کاربران با طیف گسترده ای از نیازهای اطلاعاتی، از جمله مسائلی است که بازیابی اطلاعات از اینترنت را پیچیده تر می کند. در این راستا، عوامل زمینه ای شامل هدف، تجربه و آشنایی با موضوع، نقش مهمی را در فرایند جستجو و بازیابی اطلاعات در محیط وب، ایفا می کنند. هدف این مطالعه، بررسی تاثیر عوامل زمینه ای در فرایند جستجوی اطلاعات در وب توسط دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی کرمان است. این مطالعه، به بررسی چگونگی تاثیر عوامل زمینه ای بر تاکتیک های جستجو و ارزیابی نتایج جستجو از دیدگاه کاربران پرداخته است.

مواد و روش ها: پژوهش حاضر، مقطعی (توصیفی - تحلیلی) و کاربردی بوده است. گردآوری داده ها از طریق دو پرسشنامه و قابل ثبت رخداد صورت گرفت. نمونه ای به حجم ۳۰ نفر به روش نمونه گیری آسان انتخاب شد. شرکت کنندگان در انتخاب موضوع آزاد بودند و رفتار جستجویشان با استفاده از نرم افزار کمنازیا استودیو^۱ به منظور تعیین تاکتیک های به کار برده شده و طول زمان جستجو، ثبت شد. قبل از شروع جستجو برخی از سولات جمعیت شناختی و همچنین اطلاعات مربوط به عوامل زمینه ای از جمله هدف، میزان آشنایی با موضوع و تجربه کاربران در جستجوی اطلاعات در وب پرسیده شد. بعد از اتمام فرایند جستجو، پرسشنامه پس از جستجو برای ارزیابی سهولت استفاده، سودمندی، اعتماد، رضایت و قضاوت ربط کاربران نسبت به نتایج جستجو در اختیار شرکت کنندگان قرار گرفت. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و استنباطی با کمک نرم افزار SPSS نسخه ۱۹ استفاده گردید.

یافته ها: یافته های این مطالعه نشان داد (۹۳/۳ درصد) از شرکت کنندگان از موتور جستجوی گوگل استفاده می کردند، استفاده از پرسش جستجوی کوتاه رایج تر از پرسش جستجوی طولانی در میان شرکت کنندگان بود و افراد از گزینه های جستجوی پیشرفته به ندرت (۴۳/۳ درصد) استفاده می کردند و به طور معمول، تعداد کمی از صفحات نتایج جستجو را مشاهده می کردند. بر طبق یافته ها، تاکتیک مرور به عنوان رایج ترین تاکتیک بکار رفته توسط کاربران شناخته شد. همچنین سهولت استفاده و قضاوت ربط در میان جنبه های مختلف ارزیابی نتایج جستجو از دیدگاه کاربران اختلاف معناداری را بر اساس عوامل زمینه ای، نشان داد. عوامل زمینه ای به طور معنی داری بر تاکتیک های جستجو (شامل زمان جستجو، پرس و جو و مرور) و ارزیابی نتایج جستجو از دیدگاه کاربران (شامل سهولت استفاده، رضایت و قضاوت ربط) تاثیرگذار بوده است؛ درحالی که تاکتیک های پوشش، استخراج و اعتماد کمتر تحت تاثیر عوامل زمینه ای قرار داشتند.

نتیجه گیری: از نتایج این پژوهش چنین برآمد که فرایند جستجوی اطلاعات در وب تحت تاثیر عوامل زمینه ای است. این مطالعه، حاوی مفاهیمی برای طراحان سیستم های بازیابی اطلاعات و پایگاه داده ها است. از آنجایی که آموزش و افزایش تجربه کاربران در جستجوی اطلاعات در وب، می تواند باعث ارتقای فرایند جستجو شود، از یک سو، پیشنهاد می شود آموزش لازم به دانشجویان ارائه شود و از سوی دیگر سیستم هایی با رابط کاربر بهتر و متناسب با نیاز اطلاعاتی کاربران طراحی گردد.

کلمات کلیدی: عوامل زمینه ای، رفتار جستجوی اطلاعات، تحلیل پرسش، وب، دانشجویان تحصیلات تکمیلی.

^۱ Camtasia Studio 7.1.0

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

عنوان:

بررسی تاثیر عوامل زمینه ای بر فرایند جستجوی اطلاعات در وب توسط دانشجویان تحصیلات

تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی کرمان

توسط:

مژگان رحیمی

استاد راهنما:

دکتر مریم اخوتی

استاد مشاور آماری:

دکتر فرزانه ذوالعلی

سال تحصیلی: ۹۲-۱۳۹۱